

۸	.....	مقدمه‌ی مولف
۱۰	.....	نشانه‌ها و اختصارات
۱۳	.....	اختصارنویسی
۲۰	.....	ساختار تحریرها، فیگورها و نوع دست‌بندی و مضرب‌گذاری آنها
۲۳	.....	تعاریف برخی اصطلاحات این کتاب
Dastgâh-e Shur	..... ۱۰۵	دستگاه شور
1. Darâmad-e avval	..... ۱۰۶	۱. درآمد اول
2. Darâmad-e dovvom	..... ۱۰۷	۲. درآمد دوم
3. Darâmad-e sevvom (Kereshme)	..... ۱۰۸	۳. درآمد سوم (کرشمه)
4. Darâmad-e châhârom (Gushe-ye Rohâb)	..... ۱۱۰	۴. درآمد چهارم (گوشه‌ی زهاب)
5. Darâmad-e panjom (Owj)	..... ۱۱۲	۵. درآمد پنجم (اوج)
6. Darâmad-e sheshom (Mollâ Nâzi)	..... ۱۱۲	۶. درآمد ششم (ملانازی)
7. Naghme-ye avval	..... ۱۱۶	۷. نغمه‌ی اول
8. Naghme-ye dovvom	..... ۱۱۹	۸. نغمه‌ی دوم
9. Zirkesh-e Salmak	..... ۱۲۰	۹. زیرکش سلفک
10. Mollâ Nâzi & Zirkesh-e Salmak-e dovvom	..... ۱۲۱	۱۰. ملانازی و زیرکش سلفک دوم
11. Salmak	..... ۱۲۳	۱۱. سلفک
12. Golriz	..... ۱۲۴	۱۲. گلریز
13. Majles-afruz	..... ۱۲۶	۱۳. مجلس‌الروز
14. 'Ozzâl	..... ۱۲۷	۱۴. عَزَّال
15. Safâ	..... ۱۲۹	۱۵. صفا
16. Bozorg	..... ۱۳۰	۱۶. بزرگ
17. Kuchak	..... ۱۳۱	۱۷. کوچک
18. Dobeyti	..... ۱۳۲	۱۸. دویتی
19. Khârî	..... ۱۳۳	۱۹. خازا
20. Qajar	..... ۱۳۴	۲۰. قَجَر
21. Forud	..... ۱۳۴	۲۱. فرود
22. Hazin	..... ۱۳۵	۲۲. حزین
23. Shur-e pâ'in-daste	..... ۱۳۶	۲۳. شور پایین‌دست
24. Gushe-ye Rohâb	..... ۱۳۷	۲۴. گوشه‌ی زهاب
25. Châhâr gushe (part I)	..... ۱۳۸	۲۵. چهارگوشه (قسمت اول)
26. Châhâr gushe (part II)	..... ۱۳۹	۲۶. چهارگوشه (قسمت دوم)
27. Châhâr gushe (part III)	..... ۱۴۰	۲۷. چهارگوشه (قسمت سوم)
28. Châhâr gushe (part IV)	..... ۱۴۱	۲۸. چهارگوشه (قسمت چهارم)
29. Moqaddame-ye Gereyli	..... ۱۴۲	۲۹. مقدمه‌ی گریلی
30. Razavi: Kereshme & Zangule & Qatâr	..... ۱۴۴	۳۰. رضوی: کرشمه، زنگوله، قطار و ادامه‌ی رضوی
31. Forud	..... ۱۴۹	۳۱. فرود
32. Hazin	..... ۱۴۹	۳۲. حزین
33. Shahnâz	..... ۱۵۰	۳۳. شهناز
34. Qarache (part I)	..... ۱۵۲	۳۴. قَرَجه (قسمت اول)
35. Qarache (part II)	..... ۱۵۳	۳۵. قَرَجه (قسمت دوم)
36. Shahnâz-e kot (Âsheq-kosh)	..... ۱۵۵	۳۶. شهناز کُت (عاشق‌کُش)
37. Reng-e Osul	..... ۱۵۶	۳۷. رنگ اصول
38. Gereyli (part I)	..... ۱۵۹	۳۸. گریلی (قسمت اول)
39. Gereyli Shasti (part II)	..... ۱۶۵	۳۹. گریلی قسمت دوم (گریلی شستی)
40. Gereyli Hashtari (part III)	..... ۱۶۶	۴۰. گریلی قسمت سوم (گریلی هشتری)

41. Reng-e Shahr-âshub ۱۶۸	۴۱. قسمت اول رنگ شهر آشوب
(Golrizân & Parvâne-ye Kabir) (part I)	(گلریزان و پروانه‌ی کبیر)
42. Rohâb (part II) ۱۷۱	۴۲. قسمت دوم رنگ شهر آشوب (رهاب)
43. Pâ-armanî (part III) ۱۷۲	۴۳. قسمت سوم رنگ شهر آشوب (پا ارمنی)
44. Bayât-e Tork or Reng-e Sheytân ۱۷۵	۴۴. قسمت چهارم رنگ شهر آشوب
(part IV)	(بیات ترک با رنگ شیطان)
45. Continuation of Bayât-e Tork & ۱۷۷	۴۵. قسمت پنجم رنگ شهر آشوب
Parvâne-ye Saghir (part V)	(ادامه‌ی بیات ترک و پروانه‌ی صغیر)
46. Afshâri (part VI) ۱۷۸	۴۶. قسمت ششم رنگ شهر آشوب (افشاری)
47. Dashti (part VII) ۱۸۰	۴۷. قسمت هفتم رنگ شهر آشوب (دشتی)
48. Second part of Dashti (part VIII) ۱۸۱	۴۸. قسمت هشتم رنگ شهر آشوب (قسمت دوم دشتی)
49. Shahnâz (part IX) ۱۸۵	۴۹. قسمت نهم رنگ شهر آشوب
50. Owj (part X) ۱۸۹	(سلمک، شهناز، رضوی و پروانه‌ی هشتی)
51. Mât or Mojassame (part XI) ۱۹۰	۵۰. قسمت دهم رنگ شهر آشوب (اوج)
Âvâz-e Abu'atâ ۱۹۳	۵۱. قسمت یازدهم رنگ شهر آشوب (مات یا مجمه)
1. Râmkelî ۱۹۴	آواز ابو عطا
2. Darâmad ۱۹۶	۱. رامکلی
3. Sayakhi ۱۹۹	۲. درآمد
4. Hejâz ۲۰۳	۳. شیخی
5. Baste-negâr ۲۰۵	۴. حجاز
6. Yaquluna ۲۰۷	۵. بسته‌نگار
7. Châhâr-pâre ۲۰۸	۶. بقولون
8. Gabri ۲۱۴	۷. چهارپاره
Âvâz-e Bayât-e Tork ۲۱۷	۸. گبری
1. Darâmad-e avval ۲۱۸	آواز بیات ترک
2. Dogâh, Forud ۲۱۸	۱. درآمد اول
3. Darâmad-e dovvom ۲۲۰	۲. درگاه و فرود
4. Darâmad-e sevvom ۲۲۲	۳. درآمد دوم
5. Hâji Hasani ۲۲۴	۴. درآمد سوم
6. Baste-negâr ۲۲۶	۵. حاجی حسنی
7. Zangule ۲۲۷	۶. بسته‌نگار
8. Khosravâni ۲۲۸	۷. زنگوله
9. Naghme ۲۲۹	۸. خسروانی
10. Feyli ۲۳۰	۹. نغمه
11. Gushe-ye Shekaste ۲۳۱	۱۰. فیلی
12. Mehrabâni ۲۳۲	۱۱. گوشه‌ی شکسته
13. Jâme-darân ۲۳۳	۱۲. مهربانی
14. Mehdi Zarrâbi ۲۳۵	۱۳. جامه‌دران
15. Ruh-ol-arvâh ۲۳۷	۱۴. مهدی زررابی
16. Qatâr ۲۳۹	۱۵. روح الارواح
Âvâz-e Afshâri ۲۴۳	۱۶. قطار
1. Darâmad ۲۴۵	آواز افشاری
2. Baste-negâr ۲۴۸	۱. درآمد
	۲. بسته‌نگار

3. Gushe-ye 'Arâq.....	۲۵۲	۳. گوشه‌ی عراق.....
4. Naghme-ye Maghlub.....	۲۵۴	۴. نغمه‌ی مغلوب.....
5. Qarâ'i.....	۲۵۶	۵. قرایی.....
Âvâz-e Dashti.....	۲۶۱	آواز دشتی.....
1. Darâmad.....	۲۶۲	۱. درآمد.....
2. Owj.....	۲۶۴	۲. اوج.....
3. Bidegini.....	۲۶۶	۳. بیدگانی.....
4. Hâjyâni.....	۲۶۸	۴. حاجیانی.....
5. Owj.....	۲۷۰	۵. اوج.....
6. Gham-angiz.....	۲۷۲	۶. غم‌انگیز.....
7. Gilaki.....	۲۷۳	۷. گیلکی.....
Âvâz-e Kord-e Bayât (Bayât-e Kord).....	۲۷۹	آواز کُردیات (بیات کُرد).....
1. Darâmad-e avval.....	۲۸۱	۱. درآمد اول.....
2. Darâmad-e dovvom.....	۲۸۳	۲. درآمد دوم.....
3. Baste-negâr.....	۲۸۶	۳. بسته‌نگار.....
4. Hâji Hasani.....	۲۸۷	۴. حاجی حسنی.....
5. Darâmad-e sevvom.....	۲۸۸	۵. درآمد سوم.....
6. Darâmad-e châhârom.....	۲۹۰	۶. درآمد چهارم.....
۲۹۵.....		منابع.....

در این گوشه: کرشمه‌ی شهناز که گوشه‌ای ریتمیک است با وزن کرشمه‌ی نوع اصلی در پرده‌ی شهناز آغاز می‌شود، و در ادامه، فیکور ملدیک زنگوله در پرده‌ی رضوی «فا» با مُدِ نوا، فیکور ملدیک قطار در پرده‌ی قریح با مُدِ بیات ترک می‌بسل، و دوباره وزن کرشمه در پرده‌ی رضوی «فا» اجرا می‌شوند.

خط ۱. کرشمه‌ی شهناز.

۵. ریتم کرشمه تغییر می‌کند.

۸. فرود به پرده‌ی شهناز.

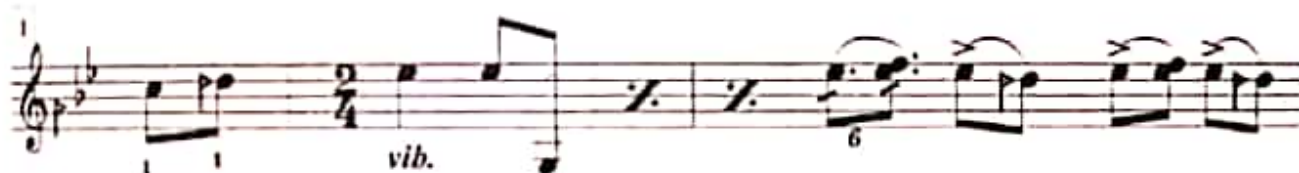
۱۰. فیکور ملدیک زنگوله‌ی نوع پنجم با آغاز از پرده‌ی رضوی (با مُدِ نوای فا).

۱۳. فرود به پرده‌ی شهناز.

۱۵. با زنگوله‌ی نوع هفتم تا پرده‌ی حسینی با مُدِ دشتی سل حرکت می‌کند و پس از رج زنی با فیکور زنگوله‌ی نوع پنجم در ۲۰ به پرده‌ی شهناز فرود می‌کند.

Qatâr

نظار

۱ تا ۵. کرشمه‌ی نوع سوم (از لحاظ نوع شروع) در درآمد شور-شهنواز

۶ اشاره به شهنواز و فرود به درآمد در میزان‌های ۹ و ۱۰.

۱۱. اشاره به شهنواز.

۱۶. فرود به درآمد.

۱۷. آغاز کرشمه در پرده‌ی شهنواز.

۲۲ وقتی نت «لا» در اینجا بکار می‌شود، به گوشه‌ی حصار ماهور سی‌بعل اشاره می‌شود، یعنی همان نوع مایه‌گردانی است که در فرود دلکش رخ می‌دهد.

۲۳ فرود به حصار ماهور سی‌بعل. در این گوشه نت «لا» اگر کرن باشد و روی «سی‌بعل» این کنیم، مد رهاپ شور بالا در پرده‌ی ملانازی به وجود می‌آید.

۲۴. فرود به درآمد شور.

۳۱ تحریر کرشمه‌ی شور (حرکت از شهنواز به درآمد شور) و در ادامه، همان تحریر در یک رج (سکاس) بالاتر (حرکت از بوسلیک بالا «ارکرن» به سه‌گانه «لاکرن»).

۳۲. پنجه‌ی خانم‌ی شور.

کرشمه‌ها از لحاظ وزن شعری سه دسته هستند؛ نوع اول: شانزده هجایی با وزن «مفاعلتن مفاعلتن مفاعلتن»؛ مثالی شعر: اندامت به حقیقت که در جهان به که مانی / جهان و هر چه در او هست صورتند و تو جانی.

* ماعصه یک پرده پایین‌تر از شور را رهاپ می‌داند. چنانچه ماعصه سوم پایین‌تر از شور کوچک باشد. پرده‌ی رهاپ حصار ماهور می‌شود و چنانچه ماعصه سوم پایین‌تر از شور بزرگ باشد، پرده‌ی دوم بزرگ پایین‌تر از شور رهاپ می‌شود.

همین ترتیب اگر لاکرن را پرده‌ی اصفهان محسوب کنیم نت فا برای آن شوشتری محسوب می‌شود. علی‌نقی وزیری به سه‌گانه فاصله سوم نیم‌بزرگ بالاتر از سه‌گانه اصلی، گوشه‌ی فداین و به سه‌گانه سوم نیم‌بزرگ پایین‌تر گوشه‌ی نهاوند می‌گوید و به نظر می‌رسد این دو گوشه از ابداعات ایشان است؛ نک. وزیری (۱۳۸۳: ۱۹۹). به نقل از وزیری می‌توان به‌وسیله‌ی گوشه‌ی فطار به سه‌گانه چهارم درست بالاتر حرکت کرد؛ نک. وزیری (۱۳۸۳: ۱۹۸).

نکته: چنانچه همایون از می‌کرن آغاز شود و روی (سل) ایست کند، می‌توان گفت که از پرده‌ی سه‌گانه شروع می‌شود و روی پرده‌ی زایل (سل)، ایست می‌کند و نا‌زمانی که دانگ بعد خود را نشان ندهد، سه‌گانه در ذهن شنونده تداعی می‌شود (مانند آغاز رنگ فرح) و چنانچه همایون از می‌کرن آغاز شود و روی لاکرن ایست کند، می‌توان گفت که مد اصفهان قدیم روی درجه‌ی دوم همایون اجرا شده‌است.

مرکب‌خوانی

به تغییر نقش نت‌ها و یا تغییر مد یا مقام که برای جلوگیری از یکنواختی و بیان بهتر حالت‌های کلام (شعر) در موسیقی به وجود می‌آید، مرکب‌خوانی می‌گوییم. مرکب‌خوانی در موسیقی ایرانی به دو شکل انجام می‌شود: طولی و عرضی.

۱. مرکب‌خوانی طولی

به ترکیب دانگ‌ها به روش‌های متصل، منفصل و متداخل طولی که باعث تغییر گستره‌ی صوتی ترکیب می‌شود، مرکب‌خوانی به روش طولی می‌گویند.

۲. مرکب‌خوانی عرضی

در این حالت نت آغاز ثابت می‌ماند، ولی مد تغییر می‌کند (فواصل بین نغمه‌ها). کلیدی ترکیب‌های متداخل عرضی، نوعی مرکب‌خوانی به روش عرضی هستند. برای مثال، در دستگاه ماهور گوشه‌های درآمد، داد، آواز، حصار و خاوران به‌صورت طولی در کنار هم اجرا می‌شوند و گوشه‌های خاوران و دلکش با یکدیگر و گوشه‌های راک و عراق با یکدیگر در عرض هم قرار دارند؛ یعنی در خاوران و دلکش نت (سل) ایست است و در عراق و راک نت (دو) ایست است و فقط الگوی فاصله‌های میان نت‌ها تغییر می‌کند. ولی در روش طولی، بدون تغییر فواصل بین درجات، نت‌های ایست جابه‌جا می‌شوند و گوشه‌ها در کنار هم قرار می‌گیرند تا مرکب‌خوانی ایجاد شود. در شکل زیر این دو روش را مشاهده می‌کنید:

شکسته یان ترک

عراقی

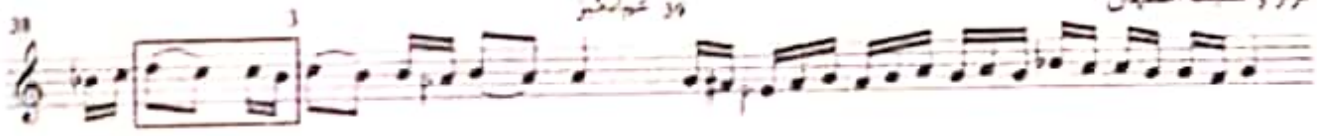

عراقی دو فرجه

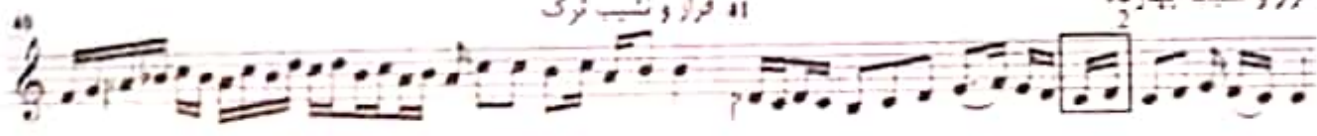
فرار و نسب اسمهان

39 غم انگیز

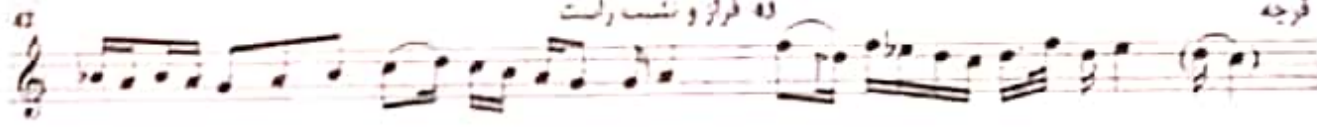
فرار و نسب چهارگاه

41 فرار و نسب ترک

فرجه

43 فرار و نسب راست

گنایش

45 فرجه ی سلوک (استمنگاری)

نوع دیگر

محمد صادق خانی 47 لیس و مجنون

تعمه ی سه گاه

50 تعمه ی اول شور

49 نسب و فرار حسین خان اسماعیل زاده

